

KIRCAALİ HABER

12 Haziran 2024

(Çarşamba)

Yıl: XVIII

Haftalık Siyasi ve Aktüel Gazete

Sayı: 671

Fiyatı 1 leva

Başbakan Glavçev, Dereköy Sınır Kapısı'nı Ziyaret Etti

Bulgaristan Başbakanı Dimitir Glavçev, Kırklareli'ndeki Dereköy Sınır Kapısı'nı ziyaretinde, düzensiz göçle mücadelesi için Türkiye'ye teşekkür etti.

Glavçev, önce Dereköy Sınır Kapısı'nın karşısındaki Malko Tırnovo Sınır Kapısı'nı ziyaret

etti. Glavçev'i burada Bulgaristan hükümetinden bazı bakanlar ile Türkiye'nin Sofya Büyükelçisi Mehmet Sait Uyanık karşıladı. Buradaki incelemenin ardından heyet Dereköy Sınır Kapısı'na geçti. Konuk Başbakanı burada,

Kırklareli Valisi Birol Ekici, Ticaret Bakan Yardımcısı Sezai Uçarmak, Kırklareli Belediye Başkanı Derya Bulut ve diğer ilgililer karşıladı.

- "Türkiye'ye ne kadar teşekkür etsek azdır" Bulgaristan Başbakanı Glav-

çev, Dereköy Sınır Kapısı VIP Salonu'nda yaptığı konuşmada, dost ülkeler Türkiye ile Bulgaristan arasındaki iletişimin ve ilişkilerin her geçen gün arttığını söyledi.

Birlikte hareket etmenin ortak sorunları çözmede işleri kolay-

laştıracaklarını ifade eden Glavçev, "Bugün büyük bir adım atıldı, buradaki heyette ortak hareket etme niyetini ortaya koyuyor. Gümrük kapılarımızı büyüterek aramızdaki iletişimi daha da artırmayı hedefliyoruz." dedi.

Devamı 5'te

Bulgaristan'da erken genel seçimlerde HÖH Partisi tarihi bir başarıya imza attı

Bulgaristan'da, 9 Haziran'da eş zamanlı olarak erken genel seçim ve Avrupa Parlamentosu (AP) seçimlerinde düzenlendi.

Buna göre, seçim sonrası oluşturulacak 240 üyeli 50'nci parlamentoda 7 siyasi güç yer alacak.

Son 3 yılda 6'ncı kez sandık başına giden halk, bu seçimlere ilgi göstermedi. Oy kullanmak zorunlu olmasına rağmen her iki

seçime katılım oranı yüzde 32,5 düzeyinde kaldı.

Eski başbakanlardan Boyko Borisov'un lideri olduğu Bulgaristan'ın Avrupalı Gelişimi İçin Yurttaşlar (GERB) partisi, oyların yüzde 24,70'ini

aldı, ancak bu partinin tek başına hükümet kurması mümkün olmayacak. GERB'in kazandığı milletvekili sayısı 68.

Diğer bazı siyasi güçlerin aldıkları oy oranları birbirine yakın oldu.

Üyelerinin çoğunluğunu Türk ve Müslümanların oluşturduğu Hak ve Özgürlükler Hareketi (HÖH) partisi, rekora imza atarak oyların yüzde 17,07'ünü aldı ve Parlamentoda ikinci siyasi parti oldu. Son parlamentoda HÖH 36 milletvekili ile temsil edilirken, bu seçim sonrası, milletvekili sayısını 47 olması bekleniyor.

Avrupa Birliği (AB) ve NATO yanlısı Değişime Devam - Demokratik Bulgaristan (PP-DB) ittifakı, yüzde 14,33'lük oy oranıyla Parlamentoda üçüncü sırada yer alacak. Koalisyonun sandalye sayısı 39. Son parlamento seçimlerinde PP-DB koalisyonunun oy oranı 24,56'ydi.

AB ve NATO karşıtı, Rusya yanlısı Vizrajane (Yeniden Doğuş) partisi, oyların yüzde 13,78'ini aldı. Sandalye sayısı 38.

Eski komünist partinin siyasi geleneğini sürdüren, Rusya yanlısı Bulgaristan Sosyalist Partisi (BSP) oyların yüzde 7,06'sını topladı. BSP'nin sandalye sayısı 19.

Oyların yüzde 5,96 oy ile şovmen Slavi Trifonov'un partisi Böyle Bir Halk Var (İTN) Parlamentoya giren altıncı parti oldu. Sandalye sayısı 16.

Yüzde 4'lük Parlamentoya giriş barajını aşan son parti, yüzde 4,65 oy ile aşırı milliyetçi ve Rusya yanlısı Veliçiyeye (Yücelmek) partisi oldu. Sandalye sayısı 13.

- AP'ye 17 milletvekili gidecek

Ulusal Meclis seçimi ile birlikte düzenlenen AP seçiminde de ilk belirlemelere göre, 5 siyasi güç milletvekili yollayacak.

Kesin olmayan sonuçlara göre GERB 5, PP-DB 3, Vizrajane 3, HÖH 3, BSP 2 ve İTN 1 milletvekili gönderebilecek.

Merkez Seçim Komisyonu (MSK), AP seçimlerinin kesin sonuçlarını 12 Haziran'a, genel seçim sonuçlarını ise 16 Haziran'a kadar açıklayacağını bildirdi.

Cumhurbaşkanı Yardımcısı ve Türkiye'nin Sofya Büyükelçisi, Bulgaristan ve Türkiye arasındaki kültürel alışverişin genişletilmesini ele aldı

Bulgaristan ve Türkiye arasında daha fazla ortak kültürel girişimde bulunma olanakları Cumhurbaşkanı Yardımcısı İliyana Yotova ve Türkiye'nin yeni Sofya Büyükelçisi Mehmet Sait Uyanık tarafından dün (06.06.2024) Cumhurbaşkanlığı'nda görüşüldü. Taraflar kültürel diplomasi'nin gücüne ve halklar arasında karşılıklı anlayışa duyulan ihtiyacı dile getirdiler. Büyükelçi Uyanık, Türkiye'nin Bulgaristan'da bir Türk kültür merkezi açılmasına ve Bulgaristan'ın da Türkiye'de bir kültür merkezi açmasına ilişkin Türk tarafının önerisini sundu. Cumhurbaşkanı

Yardımcısı, birkaç yıldır üzerinde çalıştığı, Bulgaristan'ın

öncelikle Goethe Enstitüsü,

Devamı 5'te

"К-КЪРДЖЪ" ЕООД
www.kirciinsaat.com

НОВО СТРОИТЕЛСТВО НА ПАЗАРА В КЪРДЖАЛИ
Продажба на апартаменти, гаражи и търговски обекти

ARIETE CITY CENTER
Жилищно - търговски комплекс разположен в най - атрактивната централна част на гр. Кърджали - Парк Арпезос - Север

www.koch-imot.eu GSM:+359(877) 257-777

Türkiye - Bulgaristan İlişkileri ve 18 Ekim 1925 Tarihli Dostluk Andlaşması

Hamza Eroğlu

18 Ekim 1925 tarihli Türk-Bulgar Dostluk Andlaşması, Türk-Bulgar ilişkilerinin mihenk taşıdır. Her türlü siyasî, sosyal, ekonomik ve kültürel ilişkiler, karşılıklı iyi ilişkilerin sağlanması ile mümkün olur. Dostluk andlaşmaları devletlerin karşılıklı ilişkilerini düzenler.

Biz burada Türkiye ile Bulgaristan arasındaki bağların temel dayanağını teşkil eden Dostluk Andlaşmasını inceliyerek ve yorumluyarak Bulgaristan'ın hem yükümlülüğünü hem de sorumluluğunu ortaya koymaya çalışacağız.

18 Ekim 1925 Tarihli Dostluk Andlaşması, Türk-Bulgar ilişkilerine yeni bir yön vermekte, ekonomik, sosyal, kültürel ve hukukî bağları daha sonra aktedilen andlaşmalarla daha da güçlendirmektedir. Dostluk Andlaşması ve ona bağlı Genel Protokol, Bulgaristan'da yerleşmiş Türklerin azınlık olarak haklarını korumakta ve garanti altına almaktadır.

Türkiye ile Bulgaristan arasındaki ilişkilerin düzenlenmesinde olduğu kadar, uyuşmazlıkların çözümlenmesinde de Dostluk Andlaşması ve bağlı Genel Protokol, uygulanması ve yorumu ile bizlere ışık tutmaktadır. Öncelikle Dostluk Andlaşması ve sonra Genel Protokol'un hükümlerinin incelenmesi ve açıklanması Türk-Bulgar uyuşmazlığına bakış açımızı belirliyecektir.

B u l g a r i s t a n , Bulgaristan'da yaşayan, orada mukim (yerleşmiş) Türkler'e Milletlerarası Hukukun (Devletler Umumî Hukukunun) tanıdığı azınlık hakkını tanımamaktadır. Yalnız azınlık hakkını tanımak değil, bu hakkı top-tan reddettiği gibi, inkâr ettiği gibi, insan haysiyetine yaraşır şekilde yaşamak hakkından da Bulgaristan'da yaşayan Türk insanını mahrum bırakmaktadır.

Bulgaristan Türkiye ile akteddiği andlaşmalarla da yüklenmiş olduğu yükümlülükleri yerine getirmemektedir. Bulgaristan'ın yalnız azınlık haklarının değil

genel olarak Milletlerarası Hukuk kurallarını da ihlâl ettiğini, 18 Ekim 1925 Tarihli Dostluk Andlaşmasının hükümleri açıkça göstermektedir.

— 18 Ekim 1925 Tarihli Dostluk Andlaşmasının

Devletler Umumî Hukukunun hükümleri de dikkate alınacak olunursa, 2 inci maddenin bu hükmü bu gün için daha çok değer ifade etmektedir.

Andlaşmanın 2 inci maddesinin ikinci fıkrası

maddesi Andlaşmaya bağlı Protokol'un Andlaşmanın ayrılmaz bir parçasını (mütemmim cüz'ünü) oluşturduğunu ifade etmektedir.

5 inci maddenin bu hükmü, Türk-Bulgar dost-

larının milletlerarası barışa katkıda bulunması ve onu desteklemesi, dostluk andlaşmalarının değerinin bugünde saklı tutulduğunu göstermektedir. Dostluk andlaşmaları çok defa iki taraflı siyasî ilişkilerin başlangıç noktasını teşkil eder. Dostluk andlaşmasının akdi ile siyasî ilişkiler güvenli bir tabana oturmaktadır. Türk- Bulgar ilişkileri de öncelikle 18 Ekim 1925 tarihli Dostluk Andlaşması tabanına oturmaktadır.

Dostluk Andlaşmasma bağlı protokol, 8 paragraf halinde çeşitli meseleleri (sorunları) ele almakta ve çözüme bağlamaktadır. En önemli konulardan biri de Bulgaristan'da yaşayan Türklerin durumudur. Protokol'a göre, Bulgaristan'da oturan Müslüman azınlıklar, Neuilly Barış Andlaşmasında yazılı hükümlerin tümünden yararlanacaklardır.

Bu hüküm, Dostluk Andlaşmasının ayrılmaz bir parçasını teşkil eden ek protokol'da öngörülmektedir. Bulgaristan'da yaşayan Müslüman (Türk) azınlığın hukukî durumunun Dostluk Andlaşmasında yer alması, onun ayrılmaz bir parçasını teşkil etmesi, Müslüman (Türk) azınlığına tanınan haklara saygılı olmanın, sadece bir yükümlülük değil, aynı zamanda, Türkiye ile Bulgaristan arasındaki ilişkilerin mihenk taşı oluşturmış olmasındandır. Başka bir ifade ile Türkiye ile Bulgaristan arasında dostluk, barış, iyi ve samimî ilişkiler, Bulgaristan'ın Müslüman (Türk) azınlığına gösterceği muameleye bağlı olacaktır. Konuyu bir diğer açıdan da ele alırsak, azınlık sorununun, daimî ve devamlı bir statü içinde ele alındığını yani Dostluk Andlaşmasının bizatihi kendi içinde yer aldığını öngörmektedir.

Dostluk Andlaşmasına Ek Protokol'un A paragrafındaki hüküm ise şöyledir: “İki Hükümet azınlıkların korunmasına ilişkin olarak, Neuilly Andlaşmasında (Bulgaristan ile Müttefiklerin 1919 Barış Andlaşması) yazılı hükümlerin tümünden Bulgaristan'da oturan

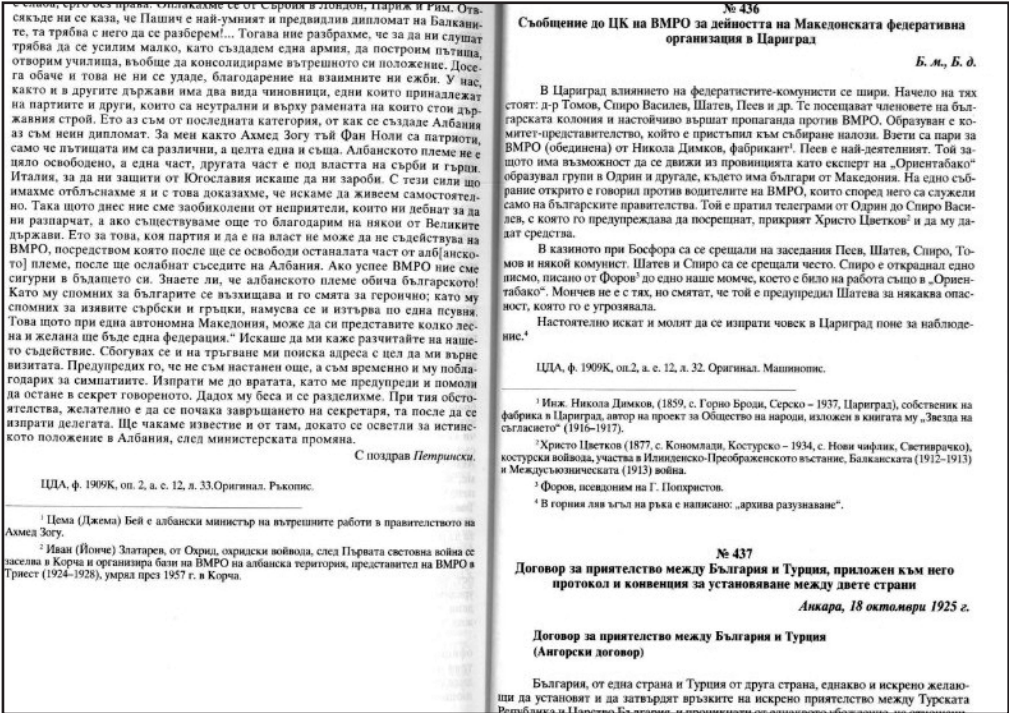
Müslüman azınlıklarını ve Lozan Andlaşmasında yazılı hükümlerin tümünden Türkiye'de oturan Bulgar azınlıklarını yararlandırmağı, karşılıklı olarak, yükümlenirler” [1].

B u h ü k ü m l e , Bulgaristan'da yaşayan Müslüman azınlığı Neuilly Barış Andlaşmasının öngördüğü azınlıkların korunması hükümlerine tâbi olmaktadır.

Bulgaristan, azınlıkların korunmasına ilişkin Neuilly Barış Andlaşmasının yazılı hükümlerinin tümünden Bulgaristan'da oturan Müslüman azınlıklarını yararlandırmayı, karşılıklı olarak yükümlenmektedir. Buna karşılık Türkiye ise Lozan Barış Andlaşmasının yazılı hükümlerinin tümünden Türkiye'de oturan Bulgar azınlıklarını yararlandırmayı yükümlenmektedir.

Söz konusu paragrafta yer alan Müslüman azınlıklardan esas maksat, Türklerdir. Ancak Andlaşma hükmünü biraz daha dikkatli yorumlayacak olursak; Müslüman azınlığa, Türk olmayan Müslümanlar da girmektedir. Bu hükmün mevcudiyeti, Bulgarlar'ın daha sonra, gayri ciddi bir şekilde ele aldıkları asıllarının Türk olmadığını iddia ettikleri Müslüman Pomakları da içine almaktadır. Öyleyse bu hükmeye göre, Pomaklar'ın Türk olmaları dışında sadece Müslüman olmaları onların azınlık haklarından yararlanmalarını gerekli kılmaktadır. Bu durum, Pomaklar hakkında haklı iddialarımızın hukukî dayanağını ifade etmesi bakımından önem arz etmektedir. Ek Protokol da yer alan “Müslüman” deyimini, bütün Müslüman dünyasını da ilgilendirmekte; Bulgaristan'da oturan Müslüman azınlıkların korunması hususunda Türk Devleti'nin üstün çabalarını ifade etmektedir. Türkiye Müslümanlık adına Bulgaristan'da oturan Müslümanların himayesini üstlenmektedir. Bu durum bir bakımdan da İslâm âlemine hizmet etmek demektir.

Devami gelecek sayıda -->

Bulgaristan'da eski komünist rejimin Belene Toplama Kampı'nda mağdurlar anıldı

Bulgaristan'da 1989'da çöken komünist diktatörlüğün kurduğu Belene Toplama Kampı'nda bir araya gelen mağdurlar ve yakınları, eski rejimin zulümlerini kınadı.

Ülkenin Romanya ile ortak sınırının büyük bölümünü oluşturan Tuna Nehri'nde Belene kasabasının karşısında yer alan Persin Adası'nda 1949'da kurulan toplama kampından kapatıldığı 1987'ye kadar 15 bini aşkın rejim karşıtı geçti, yüzlercesi işkence edilerek öldürüldü.

Eski diktatör Todor Jivkov'un 1989'da devrilmesinden sonra 1990'dan bu yana kampta her yıl anma törenleri düzenleniyor. Mağdurlar, Bulgar devletinden hala adaletin yerine getirilmesini bekliyor.

İktidarının son yıllarında, 1984-1989 döneminde milliyetçiliğe sarılan Jivkov rejimi, ülkedeki Türk ve Müslümanlara yönelik asimilasyon kampanyası başlattı.

Asimilasyon kampanyası sonucu Türkiye'ye göçe zorlanan 700 bini aşkın Bulgaristan Türkü ve Müslüman, her yıl ülkenin "en korkunç toplama kampı" olarak anılan Belene'ye gelerek diğer mağdurlar ve yakınlarıyla geçmişin acılarını paylaşıyor.

Eski Komünist Partinin izinde siyaset yürüten, parlamentoda grubu bulunan Bulgaristan Sosyalist Partisi (BSP) ve bu partinin adayı olarak seçilmiş Cumhurbaşkanı Rumen Radev, bugüne dek Belene'deki törenlere katılmadı.

Bu yıl Bulgaristan Ulusal Marşı ve Avrupa Birliği (AB) Marşı'nın okun-

Petar Stoyanov, yaptığı konuşmada, komünist rejimin zulüm ve acımasızlığına anlam vermenin mümkün olmadığını söyledi.

"İlginçtir ki içgüdüyle

Belene'ye 1985'te getirilen ve suçsuz yere bir yıl yatan 74 yaşındaki Hasan Halil, "Tek suçum Türk, milliyetçi, Atatürkçü olmaktı. Devlet bize dedi ki: 'Biz, sizi bunun için mi

dırılmadı." diye konuştu.

Kamp arkadaşlarının birçoğunun vefat ettiğini anlatan Yılmaz, "Bizlere de sıra geliyor. Ölmeden suçluların cezalandırılmalarını görmek istiyoruz."

hareket eden bir hayvan, kendi türünden başka bir hayvanı öldürebilir ancak asla aşağılayıcı şiddet uygulamaz." diyen Stoyanov, şunları kaydetti:

"Oysa gördük ki bir insan başka bir insana karşı o kadar acımasız olabiliyor. Acımasızlık, komünist rejimin son derece karakteristik bir özelliği. Belene'nin anısını ve komünist rejimin tüm korkunç olaylarını ulusal hafızamıza dahil etmemek, affedilmez bir günah olur."

"Tek suçum Türk olmaktı"

Zamanında kendi dini, kültürü, dili ve isimlerinden vazgeçmek istemedikleri için Belene'ye "siyasi suçlu" olarak sürülen çok sayıda göçmen, otobüslerle Türkiye'den gelecek anma törenine katıldı.

Katılımcılar, suçlularının hala cezalandırılmaması

okuttuk?" şeklinde konuştu.

Halil, kendi döneminde kampta bulunan 520 kişinin sadece 8'inin Bulgar olduğunu söyledi.

Direnışlere katılmaktan dolayı 1984'de okuduğu üniversiteden alınarak Belene'ye gönderilen 65 yaşındaki Rıfat Yağcı da şunları dile getirdi:

"Soykırımın 40'ıncı yılı dolayısıyla bugün buraya geldik. 2,5 yıl burada kaldık, 2,5 yıl sürgüne yollandık. Dava arkadaşlarımızla buradayız. Adalet önünde suçlularının yargılanması için 40 yıldır bu mücadeleyi veriyoruz ama sonuç alamadık. İnşallah demokratik Bulgaristan, bu konuda çözüm bulur."

Törene Bursa'dan katılan Nurettin Yılmaz da "1985'te buraya geldim

dedi.

Saydalı Alishahgün de evinden alınıp emniyette 3,5 ay soruşturulduğunu belirterek, "Her türlü işkence, psikolojik baskı, ayrımcılık, korku egemenliğine maruz kalıp ölümle burun buruna geldik. 5 yıl siyasi suçlu olarak ceza yedim." ifadelerini kullandı.

İzmir Balkan Göçmenleri Kültür ve Dayanışma Derneği Başkanı Abdurrahim Nursoy, asimilasyon sürecinin yarattığı derin travmalara değinerek, "Amacımız, sürecin unutulmaması. Hiçbir insanın dili, dini, ırkı, inancı ne olursa olsun, bunların bir daha asla yaşatılmamasıdır ve bunu nesillerimize aktarmak, görevimizdir." ifadelerini kullandı.

Nursoy, geçmişin unutulmaması adına Belene Toplama Kampı'nın müzeye dönüştürülmesi gerektiğini vurguladı.

Rumeli Balkan Dernekleri Federasyonu Genel Başkanı Gülten Yerbasan da "Bu acıları hak etmediğimizi düşünüyorum." diyerek, şu ifadeleri kullandı:

"Türk ve Müslümanlar olarak Bulgaristan'da hiçbir zaman ne isyankar ne de devlete karşı en ufak bir savaşımla ve karşı koymamız oldu. Olmayacak da. Jivkov rejiminin Türkler ve Müslümanlar üzerinde yapmış olduğu asimilasyon işkencelerini ve ölümle sonuçlanan bu acıları hiç unutmadık, unutmayacağız ama bu demek değildir ki biz kin ve nefret içinde yaşıyoruz."

Bulgaristan'ın güneydoğusundaki Mestanlı kentinden göç eden ve

Bursa'da Mestanlılar Derneğinin başkanlığını yapan Mestaniye Efe, "Burada acılar o kadar çok yaşanmış ki onları ile-riye aktarmanın tek yolu buraya sahip çıkmaktır, burada yaşanan acıların ve mağdurların yanında olmak." değerlendirmesinde bulundu.

Mağdurların çocuklarının bu misyonun bayrağını devraldıklarına işaret eden Efe, "Belene'de 550'ye yakın bizim mahkumumuz, kardeşimiz, ağabeyimiz yatmış. Bu, bizim sorunumuz değil Bulgaristan rejimin sorunu-uydu ama sahip çıkmak bizim görevimiz." ifadelerini kullandı.

Yazarlar da komünist rejimin baskılarını kınadı

Belene'deki mağdurların gerçek anılarına dayanan "Göçtürk" romanının yazarı Ayten Öztürk, büyük acıların yaşatıldığı bu toplama kampının hala müzeye dönüştürülmemesinden dolayı üzüntüsünü paylaştı.

Kamptaki binaların yıkılmaya bırakıldığını, kendi kaderine terk edilmiş olduğunu belirten Öztürk, "Buranın insanlığın 'utanç yeri olarak' müzeye dönüştürülmesi ve tüm dünyaya soykırımın ne kadar yanlış bir politika olduğunun gösterilmesi gerekiyor." dedi.

Tören arifesinde Belene'de kamptaki mağdurların hayatını anlatan "Sizi Tanımıyorum" romanının tanıtımını yapan Bulgar yazar Teodora Dimova da binlerce insanın aşağılandığı, acı çektiği mekandaki anıtın bakımının sadece sıradan birkaç insanın çabasıyla oldukça özenilerek yapıldığını söyledi.

Eski komünistlere ait Bulgaristan'daki her türlü anıta daima finansman bulunduğunu dile getiren Dimova, "Biz, herhalde eski Doğu Bloku ülkelere arasında ibadet ve saygı görmesi gereken bu gibi yerleri ihmal eden tek ülkeyiz." dedi.

Bulgar mağdurların anıları

Törene Belene'de katledilen babasının ölüm belgeleriyle gelen Jelyü Bıçvarov, "Komünistler, burada mahkemeye çıkarılmadan, hüküm giydirmeden işkence edip 1960'ta öldürdükleri babam için iki ayrı ölüm belgesi düzenlemiş ve ikisinde de ölüm sebebi olarak 'güneş çarpması' diye yazmışlar." ifadelerini kullandı.

Komünist Partisine muhalif çiftçi partisine üye olmaktan dolayı çarptırıldığı

8 yıllık hapis cezasının 6 yılını Belene'de geçiren 93 yaşındaki Dimitar Burlaşki, kendilerine verilen yemeklerden kirli kumaş parçaları dahi çıktığı için zamanında açlık grevi yaptıklarını anlattı.

Türkiye'nin Sofya Büyükelçisi Uyanık da törene katıldı

Belene Kampı Anıtı'na çelenk koyan Türkiye'nin Sofya Büyükelçisi Mehmet Sait Uyanık, görev başlamasının birinci ayında çok anlamlı bir gün yaşadığını söyledi.

Büyükelçi Uyanık, "Belene'de ilk kez soydaşlarımızda toplu bir etkinlikte bir araya gelme fırsatı buldum." dedi.

Belene'de 1984-1989 döneminde ülkenin eski komünist rejiminin asimilasyon politikasına karşı çıkan kahraman soydaşlarının dillerini, dinlerini, kültürlerini koruyabilmek adına büyük baskı ve zorluk gördüğünü belirten Uyanık, şu ifadeleri kullandı:

"Burada 550 vatandaşımız işkence gördü, aileleri büyük acılar çekti. Hepsi- ni rahmetle anmak istiyorum. Soydaşlarımız burada sadece asimilasyona karşı gelip kendi kültürlerini yaşatmadılar, aynı zamanda Bulgaristan'ın demokrasiye geçiş sürecine de büyük katkıda bulundular."

Balkanlarda Adalet, Haklar, Kültür ve Dayanışma Derneği (BAHAD) gibi Belene mağdurlarının haklarını koruyan Türkiye'deki derneklerin çalışmalarına değinen Uyanık, "BAHAD Derneğimizin temsilcilerini önceki gün Büyükelçiliğimizde ağırlama fırsatı buldum. Çok değerli, çok kıymetli bir çalışma yürütüyorlar. 2022 Aralık ayında Sofya İstinaf Mahkemesi, Sofya Bölge Askeri Savcılığının dosya kapatma kararının iptaline hükmetti." ifadelerini kullandı.

Bu girişimin, adaletin tecelli etmesi yönünde çok önemli bir adım olduğunu vurgulayan Uyanık, "Umarım en kısa sürede bu adli süreçler sonuçlanır." dedi.

Büyükelçi Uyanık, hayatını kaybeden soydaşlara ve tüm Belene mağdurlarına Allah'tan rahmet diledi.

Bulgaristan'ın eski komünist Devlet Lideri Georgi Dimitrov'un özel kararnamesiyle 1949'da kurulan Belene Toplama Kampı, kısa aralıklarla 1987'ye kadar faaliyet gösterip ülkenin en uzun süre işletilen toplama kampı olmuştu. AA

masıyla başlayan tören, ülkedeki başlıca dinlerin temsilcilerinin dua merasimiyle devam etti.

Törenin şeref konuğu eski Cumhurbaşkanı

ve kampon bu zulümleri gelecek nesillere anlatacak şekilde müzeye dönüştürülmemesine karşı tepkilerini AA muhabiriyle paylaştı.

ve 13 ay kaldım. Çok işkence gördüm. 40 senedir davamızı sürdürmeye çalışıyoruz. Suçluların ceza almasını istiyoruz. Hala tek bir suçlu bile cezalan-

Bulgaristan'da asimilasyon kampanyasının sorumluları 35 yıldır cezalandırılmıyor

Bulgaristan'da Türk ve Müslümanlara karşı girişilen asimilasyon kampanyasının üzerinden 35 yıl geçmesine rağmen suçluların hala ceza almaması mağdurların üzüntüsünü artırıyor.

Ülkede 1944'te iktidara gelen komünist rejim, son dönemdeki kaçınılmaz çöküşünü hissedince milliyetçiliğe sarılıp "tek ulus-tek milliyet" oluşturma hayaliyle Türk ve Müslümanların etnik kimlik, din, dil ve kültür özgürlüğünü sınırlandırmaya çalıştı.

Bulgaristan'da 45 yıl iktidarda kalan komünist elit, siyasi muhaliflerine karşı baskısının en ağırını Türk ve Müslümanlara yönlendirdi.

Komünist diktatör Todor Jivkov'un 1989'da devrilen rejiminin, adını "Soya Doğu" verdiği baskıcı asimilasyon girişimi, hala kapanmayan bir yara açtı.

1970'li yıllarda başlayan bu baskının, 1984-1989 döneminde zirveye ulaşarak yaklaşık 700 bin Türk ve Müslüman'ın sınır dışı edilerek Türkiye'ye göçe zorlanması Todor Jivkov'un 10 Kasım 1989'da devrilmesine neden oldu.

Asimilasyon kampanyası sırasında binlerce Türk ve Müslüman meydanlarda toplanıp protestolara katılırken askerlerin ateş açması sonucu onlarca kişi hayatını kaybetti.

- Asimilasyon kampanyası davası

Bulgaristan'da devam eden demokrasiye geçiş döneminde 1991'de, aralarında Todor Jivkov, bazı bakan ve bürokratların da yer aldığı 5 kişinin sanık olduğu asimilasyon kampanyası davası açıldı.

Ancak aradan geçen yıllarda bu davada elle tutulur bir ilerleme sağlanamadı.

Komünist rejimin gizli servislerinin iç yüzünü araştırıp kapsamlı bir veri arşivi oluşturan tarihçi ve gazeteci Hristo Hristov, 1984-1989 döneminde yapılan asimilasyon kampanyasına ilişkin AA muhabirine değerlendirmelerde bulundu.

Hristov, 35 yıldır Bulgaristan'daki adalet sisteminin, asimilasyon kampanyası kurbanları ve mağdurlarıyla ilgili adaleti sağlayamadığını belirterek, şunları aktardı:

"Bu yıl, yaklaşık bir

milyon Türk kökenli Bulgaristan vatandaşının aşağılandığı, ezildiği ve akıllamaz bir şekilde baskı altına alındığı sözde 'Soya Dönüş' sürecinin başlamasının 40'inci yıl dönümü anılıyor. Aynı zamanda komünist rejimin sona ermesinden bu yana tam 35 yıl geçti ve geride baktığımızda 35 yıl boyunca, Bulgar adaleti ne yazık ki 'Soya Dönüş' sürecinin kurbanlarına ve mağdurlarına herhangi bir yanıt vermedi."

Hristov, dönemin devlet lideri Todor Jivkov'un yanı sıra aralarında eski içişleri, dışişleri bakanlarının

mesi için karara itiraz etti.

Davanın zaman aşımına uğratılmasını engelleyen bir kararın olmasına rağmen savcılığın üzerine düşeni yapmadığını söyleyen Hristov, "Bizler, asimilasyon davası da dahil olmak üzere, komünist rejimin suçlarını cezalandırmaya yönelik tüm girişimleri takip ederken mağdurların adaletle kavuşması için çabalamaktan asla pes etmedik." ifadelerini kullandı.

- "Komünist rejimin kurbanları için adaletin artık yerine gelmesini istiyorum"

Bulgar toplumuna vic-

tencereyi içindeki yemeğiyle bırakıp gittik"

Bulgaristan'da komünist rejiminin kurduğu Belene adlı en büyük toplama kampında suçu olmadan, haksız yere tutulan mağdurlar ile onların ailelerinin kurduğu Balkanlarda Adalet, Haklar, Kültür ve Dayanışma Derneği (BAHAD) üyeleri geçmişte yaşadıkları acı olayların izlerini hala taşıdıklarını anlattı.

BAHAD Başkanı Safiye Yurdakul, Bulgaristan Askeri Yargıtayın arşivlerine ilk kez erişim sağladıklarını ve 30 yılı aşkın bir bekleyiş sonrası ilk kez,

getirdi:

"Zamanla bizim ruhumuzu aldılar, sağlığımızı aldılar. Geleceğimizi, geçmişimizi her şeyimizi aldılar. Hala bu suçlular 40 yıldır cezasını çekmedi. Hala ve hala devam ediyor bizim acılarımız. Ve ne zamana kadar devam edecek? Ben görmeyeceğim bu adaleti ama torunlarımız bari görecektir mi? Kim görecektir bu adaleti? Biz adalet istiyoruz. Biz başka bir şey istemiyoruz. Suçluların yargılanmasını istiyoruz."

Mağdurlardan Mehmet Vatansever, Bulgaristan'daki eski komünistlerin asimilasyonunu "soykırım" olarak tanımlayarak, 3,5 yıl Belene, Bobov Dol toplama kamplarında ve sürgünde yaşadığını anlattı.

Tam 35 yıldır davanın peşinde olduklarını söyleyen Vatansever, "Bizler adaletli bir davranışla hiç karşılaşmadık. Bulgaristan şu an Avrupa Birliği ülkesi. Buna yakışanı onlardan yapmasını bekliyorum fakat karar çıkacağını kolay kolay zannetmiyorum." ifadelerini kullandı.

Asıl suçluların öldüğünü anımsatan Vatansever, "Sadece o 5 kişi karar almış olabilir ama o kararları uygulayanlardan bazıları hala hayatta. Bazıları da hala yönetimde olabilir. Biz bunların (suç işleyenlerin) yargılanmasını bekliyoruz. İnşallah adalet yerini bulur. Bu davanın peşini bırakmaya çalışacağız." dedi.

İzmir'de yaşayan 70 yaşındaki Nazife Sever de Bulgaristan'dan sınır dışı edilmesini hatırlarken duygusal anlar yaşadı. Zamanında yeni doğan kızına Bulgar ismi vermek istemedikleri için eşinin tutuklanıp sürüldüğü toplama kamplarında sağlığından olduğunu anlatan Sever, eşinin yargılanmadan, hüküm giymeden, yaklaşık 5 yıl Belene dahil çeşitli toplama kampları ve cezaevlerinde yattığını ve işkenceden dolayı erken yaşta kanserden öldüğünü ifade etti.

- "Tek suçları Türk ol-maktı"

Sabri İskender de "Belene'de yatanların tek suçu Türk olmalarıydı." diyerek 1985'ten itibaren Bulgaristan'ın çeşitli cezaevleri ve toplama kamplarında sürüklendiğini dile getirdi.

İskender, asimilasyon kampanyasına karşı di-

renenler arasındaki ilk tutuklulardan biri olduğunu belirtti.

O dönemde Türk ve Müslümanların hiçbir suçu olmadan, uydurma suçlamalarla cezaevine atıldığını vurgulayan 77 yaşındaki İskender, "Bulgaristan'da Belene Kampı, diğer cezaevleri ve sürgün dahil olmak üzere, eve gitmeden 4,5 sene hapis yatmış oldum." dedi.

Zorunlu göçle Türkiye'ye ilk gönderilenler arasında olduğunu aktaran İskender, "İçinde sadece iç çamaşırlarım olduğu tek valizle Bulgaristan'dan ayrıldım. Türkiye'ye zorla sınır dışı edildim." diye konuştu.

Nihayet Askeri Yargıtay dosyalarına ulaşmaktan memnun olduklarını anlatan İskender, "Ardından onca sene geçti ve şimdi ancak onların işledikleri cinayetlerin dosyasını okumaya müsaade ettiler. Şimdi arkadaşlarla birlikte nöbetleşerek geliyoruz, bu dosyaları okuyoruz ve onların işledikleri cinayetleri görebiliyoruz. Öyle cinayetler işlemişler ki, hiç konuşulacak gibi değil." ifadelerini kullandı.

İskender, "Biz bu zamana kadar bu adaleti görmedik ama görmek istiyoruz." diyerek, şu görüşleri aktardı:

"Şu anda benim için Bulgaristan Cumhuriyeti'nin demokrasisi total gidiyor. Yani bir tarafı sakat demokrasi, böyle bir demokrasi olamaz asla. Biz istiyoruz ki (hala hayatta olanlar) kalanlar, işkence yapanlar, emniyet müdürlüklerinde, gizli servislerde olan hepsi mahkeme önünde çıkarılsın, Bulgaristan adalet makamlarının gereken cezaları onlara vermesini bekliyoruz. Bütün arkadaşlarımızın da ortak isteği budur."

Asimilasyon kampanyası sırasında, Bulgaristan'da "Mayıs Olayları" olarak adlandırılan ve silahlı Bulgar askerleri ile milislere karşı barışçıl protestolar düzenleyen Türk ve Müslümanlar onlarca kurban verdi.

Bu direnişler sırasında ülkenin güneydoğusundaki Mogilyane köyünde annesinin kucığında kurşunlanarak öldürülen 18 aylık bebek Türkan Feyzullah da ülkedeki hak ve özgürlükler için mücadelelenin en önemli sembolü olarak anılıyor. AA

de bulunduğu davadaki 5 sanığın artık hayatta olmadıklarını anımsatarak, "Ne yazık ki Bulgar savcılığı, tüm bu yıllar boyunca suçlulara karşı bir devlet savunucusu olmak yerine sanıkların avukatı gibi göründü." değerlendirmesini yaptı.

Birkaç yıl önce savcılık, son sanık (eski Başbakan) Georgi Atanasov'un ölümünün ardından da-

danını uyandırması çağırısında bulunan Hristov, şunları kaydetti:

"Vicdanımızın sönmesini, ölmesini ve kurbanların adaletle kavuşmadan bu şekilde gitmesine izin vermek istemiyoruz. Zamanında komünistlerin işlediği suçlarından haberdar aydın Bulgarlardan birlik içinde olmalarını ve hala acı çeken, komünist rejimin kurbanları

asimilasyon kampanyasının 1884-1989 dönemini içeren binlerce sayfalık dosyalarını görme fırsatı bulduklarını aktardı.

Hatice İslam, asimilasyon kampanyası sırasında yaşadıklarını anlatarak, "Zorunlu olarak göç ettik. Yani duvarda saatimizi, masayı üstündeki örtüsüyle, tabağıyla,

tencereyi içindeki yemeğiyle bırakıp gittik. Yani bizi bir insan gibi görmediler. İki valizin içine yorganını koy, yastığını koy, çocuğun giysisini, kendi giysisini hangi birini koyabilirsin?" diye konuştu.

Türkiye'ye göçe zorlarken onlara hazırlık için sadece birkaç saatlik zaman verildiğini anlatan 62 yaşındaki İslam, hala o dehşet dolu günlerin gözleri önünde olduğunu belirterek, duygularını şöyle dile

vayı kapattı ancak Belene Toplama Kampı'ndan eski mağdurlar davanın yeniden harekete geçir-

için adaletin artık yerine gelmesini istiyorum."

- "Masayı üstündeki örtüsüyle, tabağıyla,

Başbakan Glavçev, Dereköy Sınır Kapısı'nı Ziyaret Etti

1. sayfadan devam

Türkiye'nin düzensiz göçle mücadelesine teşekkür etmeden geçemeyeceğini vurgulayan Glavçev, "Düzensiz göçle mücadele konusunda Türkiye'ye ne kadar teşekkür etsek azdır." dedi.

- "Sınır kapısı en iyi şekilde yapılacak"

Kırklareli Valisi Ekici de Dereköy Sınır Kapısı'nın 1972 yılında yapıldığını anımsattı.

Türkiye'nin Dereköy Sınır Kapısı Modernizasyon Projesi'nin iki ülkenin de ihtiyaçlarının gözetilerek yapılacağını ifade eden Ekici, "Bu projeye iki ülke arasında gönül köprüsünün güçleneceğine inanıyorum. İki ülke arasındaki kapının en iyi şekilde yapılmasını sağlayacağız." dedi.

Ekici, düzensiz göçle mücadele konusunda Türkiye'nin kararlılığını vurguladı.

Bu konuda çok katı önlemler alındığına işaret eden Ekici, "Ben ve Edirne Valimiz Yunus Sezer, sık sık Bulgaristan'daki ilgililerle tedbirleri gözden geçiriyoruz. 'Sıfır geçiş, sıfır geri itme' politikasını izliyoruz. Biz de Bulgaristan'a Avrupa'nın diğer ülkelerinden itilen göçmenleri geri itmedikleri ve hava geçişlerini engelleme çabaları için teşekkür ediyoruz." dedi.

Ekici, düzensiz göçle mücadele kapsamında hudut boyunca yol çalışmaları yapıldığını ve huduttaki bazı bölgelerin de ağaçtan arındırıldığını anlattı.

- "Dünyanın yükü taşıyor"

Ticaret Bakan Yardımcısı Uçarmak da Dereköy'ün tır geçişlerine 1987'de kapatıldığını anımsattı.

Bulgaristan ve Türkiye'deki sınır kapılarının sadece iki ülke arasındaki sınır kapıları olmadığını, dünya ticareti için de çok önemli olduğunun altını çizen Uçarmak, "Bu kapılar tüm dünyanın yükünü taşıyor. Projeye merkezde son rötuşları yapıp en

kısa zaman da başlayacağız." diye konuştu.

Uçarmak modernizasyon çalışmalarına bu yıl başlanacağını dile getirdi.

- "Türkiye'nin çabası takdire şayan"

Bulgaristan İçişleri Bakanı Kalin Stoyanov da düzensiz göçmen sorununu kökten çözmenin mümkün olmadığını ancak önlenmesi için Türkiye'nin çabasının takdire şayan olduğunu belirtti.

Geçen yıl eylül ayından bu yana düzensiz göç hareketliliğinin azaldığını sözlerine ekleyen Stoyanov, "Türkiye'nin de çabalarıyla mülteciler Avrupa'ya Bulgaristan üzerinden geçemeyecek

lerini de anlıyorlar. Türk tarafına çok teşekkür ediyorum." diye konuştu.

Daha sonra katılımcılara, şu an tek giriş ve çıkış peronu bulunan Dereköy Sınır Kapısı'nın 3 giriş, 3 çıkış peronlu olacak şekilde 64 bin metrekarelik alanda modernize edilmesinin planlandığı proje sunuldu.

Programda heyetler birbirine karşılıklı hediyeler takdim etti.

Ziyarette Bulgaristan Bölgesel Kalkınma ve İyileştirme Bakanı Violeta Koritarova, Turizm Bakanı Yevtim Miloshev ile Çevre ve Su Bakanı Petar Dimitrov, Bulgaristan Burgas Valisi Maria Neykova, Ticaret Bakan-

lığı Gümrükler Genel Müdürü Mustafa Gümüş, Ticaret Bakanlığı Destek Hizmetleri Genel Müdürü Oğuzhan Şatiroğlu, Kırklareli Emniyet Müdürü Sinan Çamuroğlu, Kırklareli Jandarma Komutanı Albay Cemalletin Akyüz, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı Edirne Bölge Müdürü Mehmet Zahid Talha Arar, Trakya Dış Ticaret ve Gümrük Bölge Müdürü Nihat Kınık, Kırklareli Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Soner Ilık, Kırklareli Ticaret Borsası Başkanı Turhan Altinel ve davetliler yer aldı.

- Büyükelçi projeyi değerlendirdi

Program sonrası AA'ya değerlendirmede bulunan Türkiye'nin Sofya Büyükelçisi Uyanık, ziyaretin çok faydalı olduğunu ifade etti.

Ziyaretin sınır kapılarında tır trafiğinde sıkışıklığın ve yavaşlamanın önlenmesine ilişkin Sofya'da yapılan çalışma toplantısının devamı nite-

liğinde gerçekleştirildiğini ifade eden Uyanık, şunları kaydetti:

"Geçen hafta pazarı günü Başbakan Glavçev'le Sofya'da bir görüşme yapmıştık. O görüşmede Türk tarafını ziyaret etmek istedikleri fikrini paylaştılar. Biz de mutlulukla kendilerini ağırlamak istediğimizi ifade etmiştik. Bugün Başbakan ve beraberinde de dört bakan geldi. Bu Bulgaristan'ın da bu konuyu sahiplendiğini, bizimle kapının modernizasyonunu yapma yönünde güçlü bir iradesi olduğunu ortaya koydu.

Biz bugün burada projelerimizi tanıttık, Valimiz ve Ticaret Bakan Yardımcımız burada kendilerini ağırladılar. Bizim projemiz zaten hazırda kendilerine Sofya'da da anlatmıştım bugün kendi gözleriyle canlı görme fırsatı elde ettiler. Umarım iki ülke çalışmalarını en kısa zamanda nihayete erdirir, biz de inşallah gelip burada açılışlar yaparız."AA

Cumhurbaşkanı Yardımcısı ve Türkiye'nin Sofya Büyükelçisi, Bulgaristan ve Türkiye arasındaki kültürel alışverişin genişletilmesini ele aldı

1. sayfadan devam

Cervantes vb. örneklerini izleyerek Avrupa'daki diğer kültür kurumlarıyla birlikte çalışacak kendi ulusal kültür enstitüsünü kurması fikrinden bahsetti. Türkiye'nin ve tüm AB üyesi ülkelerin böyle bir ulusal kurumu var.

Başkan Yardımcısı ve Türk Büyükelçi arasındaki görüşmelerin konuları arasında ticaret, enerji bağlantısı ve turizm alanlarında ikili ilişkilerin derinleştirilmesi yer aldı. Göç konusunun da ele alındığı görüşmede Büyükelçi Uyanık, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne yönelik yasadışı kaçakçılığı engellemek için her türlü çabayı gösterdiğini vurguladı. Cumhurbaşkanı

Yardımcısı, Avrupa'nın sadece bu süreçlerin sonuçlarını iyileştirmeye değil, yasadışı göçün kaynağı olan ülkelerdeki çatışma ve sorunları çözmeye odaklanması

gerektiğine işaret etti. Yotova ayrıca Avrupa Birliği tarafından kısa bir süre önce kabul edilen göç ve iltica konusundaki yeni Pakt hakkında da yorumda bulundu. Cum-

hurbaşkanı Yardımcısı, bu mevzuatın bir parçası olarak Bulgaristan'ın geri kabul konusunda belirleyici bir role ve daha büyük yetkilere sahip olacağını vurguladı.

Kırcaali'nin "Vizrojentsi" semtinde 16 sokağın yenilenmesine başlandı

Kırcaali Belediye Başkanı Erol Mümün, sembolik bir "temel atma" töreni ile Kırcaali'nin en kalabalık semti olan "Vizrojentsi" de üç farklı yerde yenileme çalışmalarını başlattı.

Geçen haftadan itibaren 2. blokun önündeki otoparkta, "Dobri Çintulov" sokağı, 56. blok bölgesinde ve "Angel Kınçev" sokağında onarım çalışmaları başladı.

Mahalledeki "Hristo G. Danov", "Con Atanasov" ve "İvan Balkanski" olmak üzere 2 169 557 leva değerinde 3 sokağın büyük çaplı onarımı planlanmaktadır ve

toplam 13 sokakta 1 902 913 leva değerinde bakım çalışmaları yapılacaktır.

Belediye Başkanı Erol Mümün, sembolik temel atma töreninde hazır bulunan Vizrojentsi semti sakinlerine, Hristo Botev Bulvarı'nın her iki tarafında, 62. Blok bölgesinde, Oriental Restoranı ve Zornitsa Mağazası'nın bulunduğu alandaki şeritlerin 2 031 073 leva maliyetle büyük ölçüde yenileneceğini söyledi.

Mümün, yüzüncü blok bölgesindeki bloklar arası alanların iyileştirilmesini üstlenecek bir yüklenicinin seçilmesi için kamu ihalesi ilan edileceğini belirtti. Sözleşmenin değeri 5 milyon Leva'dır.

Mümün, "Vizrojentsi" semtinde inşa edilecek çok fonksiyonlu spor oyun alanının "ilk temelinin" atılacağını söyledi.

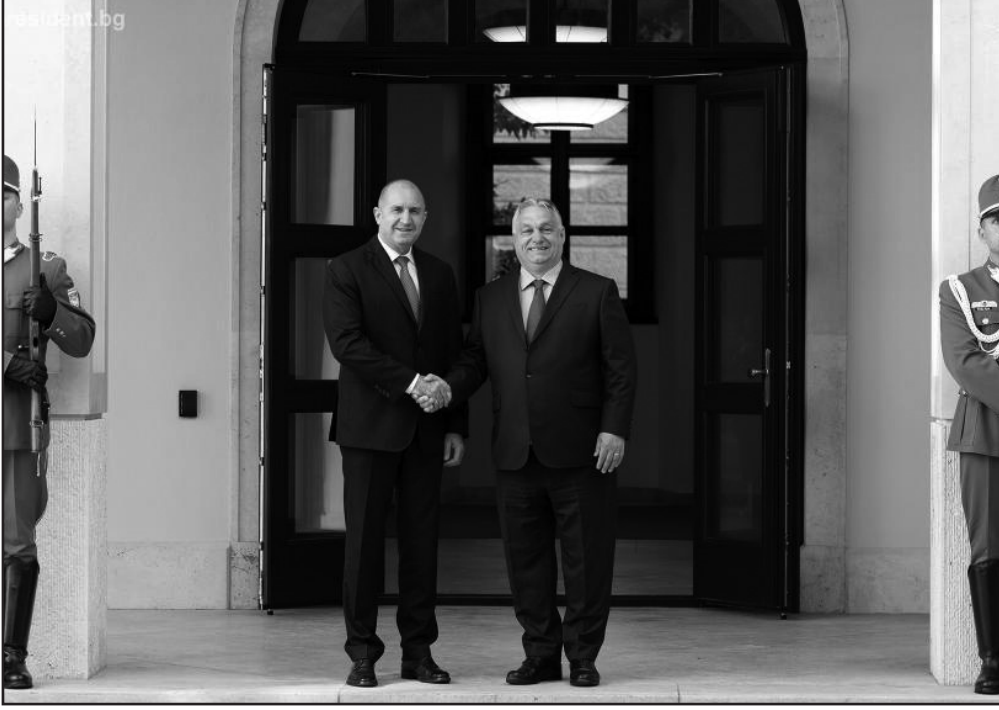
Başkan Mümün, "Kırcaalilerin 2/3'ünün yaşadığı veya çalıştığı en kalabalık semtini modern, güzel, Avrupalı bir semte dönüştürmek niyetindeyiz." dedi.

Kırcaali Belediye Başkanı, en iyisinin henüz önümüzde olduğunu söyledi.

Bulgaristan ve Macaristan Avrupa'da güvenlik ve barış için birlikte çalışmaya devam edecek

Cumhurbaşkanı Rumen Radev, 25 Mayıs'ta Budapeşte'ye gerçekleştirdiği resmi ziyaret sırasında Macar mevkidaşı Tamaş Şuyok ve Başbakan Viktor Orban ile yaptığı görüşmelerde, Bulgaristan'ın enerji kaynaklarının iletimi ve tedariki konusunda öngörülebilir ve güvenilir bir ortak olmaya devam edeceğini söyledi.

Bulgaristan ve Macaristan Avrupa Birliği'nde güvenlik ve barış için birlikte çalışmaya devam edecektir. Ukrayna'daki savaş ülkelerimizin karşı karşıya olduğu en ciddi risk olmaya devam etmektedir; bu nedenle savaşın sona erdirilmesi için diplomatik çaba sarf edilmelidir. Bugün Budapeşte'de baş başa bir görüşme gerçekleştiren ve Bulgar ve Macar heyetleri arasındaki genel görüşmelere liderlik eden Cumhurbaşkanı Rumen Radev ve Macar mevkidaşı Tamaş Şuyok'un or-

tak tutumu budur. Devlet Başkanı Macaristan'a resmi bir ziyarette bulunuyor. Cumhurbaşkanı Radev ve Şuyok basına yaptıkları ortak açıklamalarda Rusya ve Ukrayna arasındaki çatışmaların tırmanmasına ve NATO üyesi ülkelerin Ukrayna topraklarına asker ve daha fazla silah göndermesine karşı

çıktılar.

Cumhurbaşkanı Radev, "Savaşın uzamsal kapsamının ve yoğunluğunun artmasına izin vermemeliyiz, bu nedenle savaş mümkün olan en kısa sürede sona erdirmek için diplomatik yollar bulunmalıdır. Barışçıl bir çözüme ulaşmak için daha fazla akla ve çaba-

ya ihtiyaç var," dedi. Genel görüşmeler sırasında Bulgaristan Devlet Başkanı, uluslararası hukuk ilkelerine uygun olarak Ukrayna'da barışı tesis etmeyi amaçlayan her türlü girişimin desteklenmesi gerektiğine işaret etti.

İki Cumhurbaşkanı, Bulgaristan ve Macaristan arasındaki derin kültürel

ve tarihi bağların ve dostane ikili ilişkilerin verimli bir işbirliği için mükemmel bir temel oluşturduğunu ve benzer öncelik ve değerleri paylaştıklarını vurguladılar. Macaristan, Bulgaristan'ın öncelikli ekonomik ortaklarından ve önde gelen yatırımcılarından biridir. Ticaretin dinamikleri olumludur ve ticaretin değeri halihazırda 2.5 milyar Euro'yu aşmıştır. Ticaret, bankacılık ve turizm gibi geleneksel işbirliği alanlarının yanı sıra, yüksek teknoloji ve yüksek katma değerli endüstriler ile savunma sanayii alanlarındaki ortaklıklar da umut vaat etmektedir.

İki cumhurbaşkanı, enerji alanındaki işbirliğinin ilişkilerimizde kilit öneme sahip olduğunu vurguladı. Tamaş Şuyok, Bulgaristan'ın Macaristan'a doğal gaz sevkiyatı için büyük önem taşıdığını ve ülkemizin bu rolünün gelecekte Azerbaycan ve Türkiye'den doğal gaz ithal ederek güçlendirilebileceğini belirtti.

Cumhurbaşkanı Şuyok, "Bu, gelecekte güvenli bir taşıma rotası anlamına geliyor ve doğal gazın Bulgaristan üzerinden geçişinin güvenli ve istikrarlı kalması bizim için son derece önemli" dedi. Rumen Radev ortak açıklama sırasında Bulgaristan'ın Macaristan için güvenilir bir enerji kaynağı tedarikçisi olacağını söyledi. Bulgaristan'ın komşu ülkelerle kurduğu enerji bağlantısının yanı sıra Akdeniz'den yedi sıvılaştırılmış doğal gaz terminaline ve hem Yunanistan hem de Türkiye'nin gaz iletim ağlarına erişiminin, Macaristan'ın ve Orta ve Doğu Avrupa'daki diğer müttefik ve ortakların arz güvenliğine ve çeşitliliğine katkıda bulunduğunu vurguladı. Rumen Radev, Macaristan'ın, Bulgaristan'ın Güney Gaz Koridorundan Avrupa'ya ilave miktarlarda doğal gaz taşımak üzere, birkaç Avrupa ülkesinin mevcut altyapısını kullanarak Dayanışma Halkası girişimini oluşturma fikrini destekleyen ilk ülke olduğuna dikkat çekti.

Macaristan Cumhurbaşkanı, Macaristan'ın Bulgaristan ve Romanya'nın Schengen'e tam katılımı konusundaki kararlılığını sürdürdüğünü söyledi. Rumen Radev ise göç baskısı ve yasadışı göçle mücadelenin AB için

ortak bir risk olduğunu ve bunun diğer Avrupa ülkelerinin dayanışma ve desteğini gerektirdiğini belirtti. Radev'in sözleriyle, ortak sınırlarımızı korumak, transit ülkelerle ve göçmenlerin geldiği ülkelerle işbirliği yapmak için etkili politika ve mekanizmalara ihtiyaç vardır.

Cumhurbaşkanı Rumen Radev ziyareti sırasında Macaristan Başbakanı Viktor Orban ile bir araya geldi. Bulgaristan ve Macaristan arasındaki dostane ikili ilişkilere, kültürel ve tarihi bağlara dikkat çekilen görüşmede Viktor Orban, Bulgar toplumunun ülkenin kalkınmasına yaptığı katkısı takdirle karşıladı. Görüşmelere Bulgaristan Enerji Bakanı Vladimir Malinov ve Macaristan Dışişleri ve Ticaret Bakanı Peter Siyarto da katıldı. Görüşmede karşılıklı ilgi alanlarındaki işbirliğinin yanı sıra Avrupa gündemindeki konular da ele alındı.

Cumhurbaşkanı Radev toplantıda, enerji sektöründeki ortaklığın ikili ilişkilerde kilit öneme sahip olduğunu söyledi. Çeşitlendirme politikası sayesinde Bulgaristan'ın Yunanistan ve Türkiye'de rezerve edilmiş sıvılaştırılmış gaz kapasitesine erişimi olduğunu ve bunun da ülkemizin Macaristan dahil diğer ülkelerle işbirliği yapması için fırsatlar yarattığını sözlerine ekledi. Cumhurbaşkanı Radev ayrıca, ortak çabalarla Bulgaristan ve Macaristan'ın Orta ve Doğu Avrupa'da enerji güvenliğini sağlamak için ortaklık yapabileceğini söyledi.

Rumen Radev ve Viktor Orban, Rusya ve Ukrayna arasındaki savaşın Avrupa için yarattığı güvenlik riskleri ile olumsuz sosyal ve ekonomik sonuçları ele aldı. İkili, düşmanlıkların durdurulması ve uluslararası hukuk temelinde barışçıl bir çözüm bulunması için etkili diplomatik çabalara ihtiyaç olduğunu vurguladı.

Görüşmede Macaristan'ın Temmuz-Aralık 2024 döneminde üstleneceği AB Konseyi Dönem Başkanlığı da ele alındı. Rumen Radev, AB genişlemesinin sürdürülebilir olması için, iyi komşuluk ve temel insan haklarına saygının kilit unsurlar olduğu açık ilke ve kriterlere dayanması gerektiğine dikkat çekti.

NATO Genel Sekreteri Stoltenberg: "Ukrayna'ya yardım için daha büyük bir rol üzerinde anlaşmayı öneriyoruz"

NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg, Ukrayna'ya yardım konusunda daha büyük bir rol üzerinde anlaşmayı önererek, "Müttefikler, bu öneri üzerinde çalışıyorlar. NATO için daha güçlü bir rol üzerinde anlaşalım. Daha iyi bir organizasyona ihtiyaç var." dedi.

Stoltenberg, başkent Sofya'da düzenlenen NATO Parlamento Asamblesi İlkbahar Toplantısı'nın genel oturumunda yaptığı konuşmada İttifak'ın hedeflerine değindi.

NATO'nun ana hedefinin savaşı önlemek olduğunu ifade eden Stoltenberg, "NATO'nun ana amacı barıştır. Önümüzde Ukrayna, Gürcistan ve Moldova gibi NATO komşularına karşı güç kullanan ve bu ülkeleri tehdit eden saldırgan bir Rusya var ve bundan dolayı bizim çok daha fazla çaba göstermemiz gerekiyor." diye konuştu.

NATO'nun değiştiğine ve değişen dünyaya uyum sağladığına işaret eden Stoltenberg, "Şu anda daha tehlikeli bir dünyada yaşıyoruz. NATO da zor olan bu güvenlik ortamına kendi tepkisini koymak zorundadır." dedi.

Stoltenberg, yakında ABD'de yapılacak NATO zirvesine kadar üye ülkelerin üçte ikisinin gayrisafi milli hasıllarının (GSMH) yüzde 2'sini savunmaya

ların Rusya'nın işgal ettiği toprakların yüzde 50'sini kurtarmasını sağladı. Uzmanların çoğu daha savaşın başında Rusya'nın Kiev'i kontrol edeceğini

rinde çalışıyorlar. NATO için daha güçlü bir rol üzerinde anlaşalım. Daha iyi bir organizasyona ihtiyaç var." değerlendirmesinde bulundu.

- Çin ile İran

Çin ile İran'ın Rusya-Ukrayna Savaşı'na ilişkin tutumuna değinen Stoltenberg, "Çin, bir savaş ekonomisi modunda çalışmaktadır. Çin, Rusya'nın Ukrayna'yı işgalini kınamamıştır." dedi.

Stoltenberg, sözlerini şöyle tamamladı:

"Rusya'nın mik-

roekonomisinin yüzde 90'ı Çin'den geliyor yani Rusya savaş uçakları ve gemiler inşa edebiliyor. Çin'den gelen bu yardımla Rusya, Ukrayna'ya karşı savaşı aynı şekilde yürütemezdi. Diğer tedarikçi ise insansız hava araçları sağlayan İran. Bunu Ukrayna'da görüyoruz. Asya'nın ne kadar önemli olduğunu görüyoruz. Çin ile Rusya giderek daha fazla müttefik oluyor. Asya-Pasifik bölgesindeki ortaklarımızla birlikte çalışmamız gerekiyor."

ayırılmış olacaklarına dikkati çekti.

Zirvenin ikinci önemli konusunun Ukrayna'daki savaş olacağını vurgulayan Stoltenberg, Rusya'nın Ukrayna'ya karşı "vahşi saldırısını" sürdürdüğünü söyledi.

Stoltenberg, NATO müttefiklerinin Ukrayna'ya hem insani hem de ekonomik anlamda benzeri görülmemiş yardım sağladığına dikkati çekerek, şunları dile getirdi:

"Yardımların yüzde 99'u NATO tarafından temin edildi ve bu da Ukraynalı-

düşünüyordu ama öyle olmadı. Ukraynalılar, işgal edilen bölgenin yüzde 50'sini özgürleştirdi."

Stoltenberg, Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelenskiy'nin talep ettiği silah yardımının aylarca gecikmesinin ülkesinin savunma gücünü olumsuz etkilediğini belirterek, "60 milyar dolarlık yardım, Ukrayna'ya gecikmiş bir yardımdır. Bu durum ciddi sonuçlara yol açmıştır. Ukrayna'ya yardım için daha büyük bir rol üzerinde anlaşmayı öneriyoruz. Müttefikler, bu öneri üze-

Razgrad'daki İbrahim Paşa Camii için 800 bin leva sağlandı

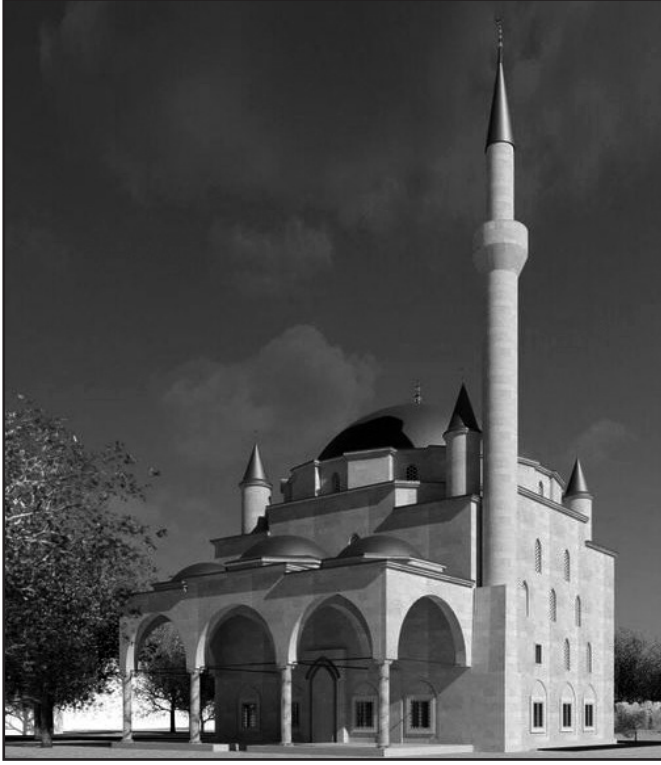
Hak ve Özgürlükler Hareketi (HÖH) resmi internet sitesinde yayınlanan habere göre HÖH Genel Başkanı Delyan Peevski ve Meclis Bütçe Komisyonu Başkanı Yordan Tsonev, Razgrad'daki İbrahim Paşa Camii için 800 bin leva sağladı.

Dinlere ve dini mabetlere, yani kültür anıtlarına destek verilmesi her zaman HÖH Genel Başkanı Delyan Peevski ve HÖH için önemli olmuştur.

Özellikle ulusal öneme sahip bir kültür anıtı olan Razgrad'daki İbrahim Paşa Camisi için HÖH Genel Başkanı Delyan Peevski, geçen yıl ekim ayında Razgrad ziyareti sırasında 7-8 yıl süren yenileme çalışmasının tamamlanmasındaki zorluklar konusunda bilgilendirilmişti.

Bu konu HÖH Genel Başkanı'nın Başmüftü Dr. Mustafa Hacı ile yaptığı görüşmelerde de gündeme gelmişti.

Delyan Peevski'nin girişimi ve Meclis Bütçe Komisyonu Başkanı Yordan Tsonev aracılığıyla, Razgrad'daki İbrahim Paşa Camii'nin restorasyonu ve onarımı için gerekli olan 800 bin levalık fon, Bakanlar Kurulu bütçesinde yer aldı.

Bu fon Bütçe Kanunu uyarınca Bakanlar Kurulu tarafından sağlandı. **- Konu ile ilgili Bulgaristan Müslümanları Başmüftülüğünün Facebook sayfasında yayınlanan açıklamada şu ifadeler yer alıyor:**

“Bakanlar Kurulu, Razgrad'daki İbrahim Paşa Camii'nin restorasyonu için devlet bütçesinin makro çerçevesinde öngörülen 801 bin levayı tahsis etti.

Taşınmaz kültür mirası statüsündeki caminin restorasyonu ve korunması için öngörülen

801 bin leva tutarındaki fonların, Başmüftü Dr. Mustafa Hacı'nın HÖH Başkanı Delyan Peevski ve Bütçe Komisyonu Başkanı Yordan Tsonev ile yaptığı görüşmeden sonra 2024 yılı devlet bütçesinin makro çerçevesinde belirlendiğini hatırlatmak isteriz. Makro çerçevede ayrıca Troyan Manastırı'nın Batı Kana-dının yenilenmesi için 1 milyon 349 bin leva tahsis edildi.

Kararname, Kamu Finansmanı Kanunu'nun 3. Maddesi ile bağlantılı olarak Din-

ler Kanunu'nun 76. Maddesi'nin 1.Fıkrası ve 106. Maddesinin 2. Fıkrası ile 67. Maddesinin 10. Fıkrasına dayanılarak 2024 yılı Bulgaristan Cumhuriyeti Devlet Bütçesinin uygulanmasına ilişkin 13 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesinin 10. Maddesi uyarınca kabul edilmiştir.

Bununla birlikte fonlar, Türkiye'nin İstanbul'daki Aziz Stefan Demir Kilisesi'ni restore etmesinin ardından Bulgaristan'dan gelen minnettarlığın bir karşılığı olarak verildi.

Bu bağlamda, Müslüman diyaneti, ülkedeki camilerin korunmasına ilişkin uzun süredir devam eden sorunların, özellikle de bir seçim kampanyası sırasında siyasi amaçlar için kullanılmasının kabul edilemez olduğunu düşünmektedir.”

- Razgrad'daki İbrahim Paşa Camii'nin restorasyonu son aşamaya geldi

Razgrad'daki İbrahim Paşa Camii'ni güçlendirmek için benzersiz bir teknolojik yöntem kullanıldı.

Bu bilgiler, Razgrad Bölge Valiliği'nin ulusal anıtın restorasyonuna yönelik proje faaliyetle-

rinin uygulanmasına ilişkin raporunda yer alıyor.

Yöntem, Müslüman mabetinin üç duvarı boyunca metal elemanların duvara yatay olarak yerleştirilmesini içeriyor. Bu teknoloji, kataloğunda Balkanların üçüncü büyük camisi olan mabedin de yer aldığı UNESCO danışmanları tarafından tavsiye edilmiştir.

Devlet bütçesinden sağlanan yaklaşık 2,4 milyon leva değerindeki proje kapsamında Makbul İbrahim Paşa Camii'nin koruma, restorasyon ve adaptasyon çalışmaları aralıksız sürdürülüyor.

Mabedin çatı yapısı tamamlanmış ve binanın dış cephesi restore edilmiştir. Caminin üç

kubbeli girişinin inşası devam etmekte olup, beton sütunlar dikilmiş ve kemerlerin kalıpları yerleştirilmiştir.

Binanın içindeki freskler ve ahşap yapılar restore edildi, alçı vitray pencereler yerleştirildi ve özel zemin döşemesi için çalışmalar tamamlanıyor.

Alanın çevresi iyileştirilecek ve bir drenaj sistemi inşa edilecektir. Taş kaplama ve çevre düzenlemesi yapılacaktır.

Turist akışını arttırmak için yanı sıra, restore edilen cami, çevredeki alanın planlanan iyileştirilmesiyle birlikte, Razgrad'ın merkezi kentsel alanının görünümünü önemli ölçüde iyileştirecektir.

Binlerce kişi Mestanlı Çiftlik Festivali'nde bir araya geldi

Bu yıl ikincisi düzenlenen Momçilgrad (Mestanlı) Çiftlik Festivali'ne katılmak üzere binlerce kişi Momçil Yunak Orman Parkı'nın eteklerine akın etti. 50'den fazla çiftçi ve üreticinin ürünlerini sergilediği stantlarda ziyaretçiler peynir, bal, sosis, börek, asma sarması ve daha birçok üründen oluşan farklı yiyecek türlerini tatma ve satın alma fırsatı buldu.

Etkinlik, Momçilgrad Belediyesi, Birleşik Bulgaristan Besiciler Derneği ve Tarım ve Gıda Bakanlığı tarafından üst üste ikinci kez düzenlendi.

Resmi açılış töreni, Çiftlik Festivali katılımcıları için gerçek bir cazibe merkezi haline gelen gayda grubu "Voyvodite"nin performansı ile başladı.

Katılımcılar, Birleşik Bulgaristan Besicileri Derneği Başkanı Boyko Sinapov tarafından karşılandı.

Momçilgrad Belediye Başkanı İlnur Kazım, "Momçilgrad'da bizler kutsanmış durumdayız, çünkü burada etnik kökenlerden oluşan renkli bir buke-

tiz, birlikte yaşıyor ve birbirimizin bayramlarını paylaşıyoruz. Bu tür bayramlarda her zaman birbirimizin yanındayız. Yerel üreticileri ve besicileri ta-

nıtmak istiyoruz çünkü yerel ürünler ve gelenekler bizim kimliğimizdir ve gelecek nesillere ulaşmalıdır," dedi.

Resmi konuklar arasında Tarım ve Gıda Bakan Yardımcısı Doç. Deyan Stratev de vardı.

Doç. Stratev, "Momçilgrad Çiftlik Festivali'ne gösterilen yoğun ilgi ve festivalin ölçeğinin genişlemesi, Rodoplar'da hayvancılığın gerçek bir kutlaması olma potansiyeline sahip olduğunu ummamız için bize neden veriyor" dedi. Etkinlik bölge için büyük bir başarı olma potansiyeline sahip.

Resmi açılışın ardından Peder Petir Garena ve Bölge Müftüsü Basri Eminiefendi tarafından katılımcılara sağlık ve refah için 20 kazan kurban dağıtıldı.

Çiftlik Festivali'nin ilk gününün tamamına çeşitli şarkıcı ve müzisyenlerin performansları eşlik etti.

Doğu Rodoplar'da yetiştirilen farklı hayvan türlerinin sergisi ziyaretçiler arasında büyük ilgi uyandırdı. Çeşitli koyun ve inek cinsleri, Kalofer keçileri ve hatta mandalar görülebildi.

Ziyaretçiler koyunların elle kırılmasını, ineklerin sağılmasını, nal çakılmasını, usta at biniciliğini ve daha fazlasını izleme imkanı buldular.

Filibe Üniversitesi Türk Dili Bölümü'ne kitap bağışı

Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları Müdürlüğü, Plovdiv (Filibe) Üniversitesi Türk Dili Bölümü'ne çok sayıda kitap bağışında bulundu. Bu anlamlı bağış, Türkiye Büyük Millet Meclisi 27. Dönem Bursa Milletvekili Prof. Dr. Yüksel Özkan'ın girişimi ve desteğiyle gerçekleşti. Eğitim kurumunu ziyaret eden Prof. Dr. Özkan, üniversitenin Türk Dili ve Kültürü Kütüphanesi'ne İş Bankası Yayınları'ndan çok sayıda değerli eserin kazandırılmasını sağlayarak akademik topluluğumuza önemli bir katkı sundu.

Bağış töreni, Plovdiv Üniversitesinin Türk Dili ve Kültürü Kütüphanesi'nde gerçekleştirildi. Törene Türk Dili Bölümü öğretim üyeleri ve öğrenciler katıldı. Törende konuşan Prof. Dr. Yüksel Özkan, "Eğitim ve bilgiye erişim, toplumların gelişiminde hayati öneme sahiptir. Bu bağışla, gençlerimizin daha kaliteli kaynaklara

ulaşmasını ve akademik çalışmalarını desteklemeyi amaçladım" dedi.

Bölüm Başkanı Doç. Dr. Harun Bekir, Prof. Dr. Özkan'a teşekkür ederek, "Bu tür destekler, öğrencilerimizin ve akademisyenlerimizin gelişimine büyük katkılar sağlıyor. Prof. Dr. Yüksel Özkan'ın bu değerli girişimi, kütüphanemizin zenginleşmesine ve akademik çalışmaların daha ileriye taşınmasına olanak tanıyacaktır" ifadelerini kullandı.

Bağışlanan kitaplar

arasında, Türk ve dünya edebiyatının önemli eserleri, dil bilimi üzerine çalışmalar, edebi kuramlar ve çeşitli referans kaynakları bulunuyor. İş Bankası Yayınları'nın bu seçkin eserleri, kütüphanemizin koleksiyonuna önemli bir değer katacak ve öğrencilere geniş bir kaynak yelpazesi sunacaktır.

Etkinlik sırasında, öğrenciler ve akademisyenler yeni kitapları inceleme fırsatı buldu. Özellikle Türk Dili Bölümü öğrencileri, bu kaynakların

derslerinde ve araştırmalarında büyük fayda sağlayacağını belirttiler.

Prof. Dr. Yüksel Özkan'ın girişimiyle sağlanan bu anlamlı bağış, üniversitemiz topluluğu tarafından büyük takdirle karşılandı. Katılımcılar, bu tür hayırseverlik örneklerinin artarak devam etmesi temennisinde bulundu.

Bölümün öğretim görevlileri, "Kütüphanemize değerli eserler kazandıran bu anlamlı katkısından dolayı Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları Müdürlüğüne ve Prof. Dr. Yüksel Özkan'a bir kez daha teşekkür eder, bu örnek davranışının toplumumuzda yaygınlaşmasını dileriz" diyerek şükranlarını ifade ettiler.

Kaynak: Plovdiv Paisiy Hilendarski Üniversitesi Türk Dili Bölümü

Kırcaali Haber

Bulgaristan Türklerinin zorunlu göçünün üzerinden 35 yıl geçti

Bulgaristan Türklerinin çeşitli baskılar sonucu Türkiye'ye zorunlu göç etmesinin üzerinden 35 yıl geçti.

Tarihçi Prof. Dr. Ayşe Kayapınar, Bulgaristan'dan Türkiye'ye zorunlu göçün 35. yılı dolayısıyla, göçe giden süreci ve

nu vurgulayarak, "Kısa süreli kitlesel bir göç olması ve çok sayıda yerleşim biriminin nüfusunu kaybetmesine yol açması sebebiyle etnik temizlik ve sınır dışı etme olarak da değerlendirilebilir." dedi.

Zorunlu göçün Bulgaristan

nüfusun artışının daha yüksek olduğunun belirlenmesi sonucu Türklere yönelik baskı ve asimilasyon girişimlerinin hızlandırıldığını aktardı.

Göçe iten nedenlerden birinin de Bulgaristan'ın sosyalist rejim ülkesi olarak Varşova

ten Kayapınar, 20 Mayıs'ta ise Kuzey Bulgaristan'da, Bohçalar (Kaolinovo) ve Köklüce (Venets) ve diğer köylerden gelenlerin Şumnu ilinin Yusufhanlar (Pristoe) köyünde toplandığını söyledi.

Kayapınar, o dönemde yaşananları şöyle aktardı:

"Burada bir kişi öldürülür ve pek çok kişi de yaralanır. Yürüyüşler barışçıl olmasına rağmen Bulgar milis güçleri, silahla ateş ederek, su sıkarak ve cop kullanarak katılımcıları dağıtmaya çalışmıştır. 27 Mayıs 1989'a kadar Bulgaristan'ın Şumnu, Razgrad, Varna, Hacıoğlu Pazarı ve Kırcaali bölgelerinde pek çok yerde olaylar çıkmış, şehit düşenler olmuş ve çok sayıda kişi de yaralanmıştır. Olayların bu şekilde büyümesi ve Türkiye başta olmak üzere dünya kamuoyunda Bulgaristan'a baskı yapılması

sonucunda 29 Mayıs 1989'da Bulgaristan hükümet başkanı Todor Jivkov, Bulgar resmi televizyonuna çıkarak Türkiye'ye çağrıda bulunmuştur."

Türkiye'nin Bulgaristan'dan gelebilecek Türklere sınırlarını açması üzerine 1 Haziran-21 Ağustos 1989'da 20. yüzyılın en yoğun, kısa süreli ve kitlesel göçünün yaşandığına işaret eden Kayapınar, Bulgaristan'dan gelenlerin, başta Çorlu, Edirne, Tekirdağ, Lüleburgaz, Bursa, Yalova, Kocaeli, İzmir, İstanbul, Ankara olmak üzere Türkiye'nin birçok şehrine yerleştirildiğini kaydetti.

Kayapınar, Bulgaristan'ın bu göç sonucunda siyasi ve ekonomik krize girdiğini, ülkenin ıssızlaşan ve haritadan ismi silinen "hayalet köyler diyarına" dönüştüğünü ifade etti.

göç dönemini AA muhabirine değerlendirdi.

Kayapınar, 1 Haziran-21 Ağustos 1989'da Bulgaristan'dan 350 bin Türk'ün, Türkiye topraklarına geçme sürecinin "Bulgaristan'dan zorunlu göç" olarak tanımlandığını belirtti.

"Yaklaşık 2,5 ay gibi çok kısa sürede Bulgaristan'dan Türkiye istikametinde ani, kitlesel, travmatik, etnik, siyasi ve zorunlu bir göçtür." ifadesini kullanan Kayapınar, göç sırasında çok sayıda Bulgaristan Türkü'nün,

Türklerinin hayatında bir dönüm noktası olduğunu dile getiren Kayapınar, "Bu sadece Bulgaristan için değil dünya tarihi açısından da bir dönüm noktasıdır. Demir perdesi ülkelerinde komünist rejimin çöküşü hızlanmıştır." ifadelerini kullandı.

- Göçe iten sebep

Kayapınar, 1989'a kadar Bulgaristan'dan Türkiye istikametine çok sayıda göç yaşandığını ancak bunlardan hiçbirinin bu kadar kısa süreye

Paktı'nda, Türkiye'nin ise NATO ülkeleri arasında bulunması olduğunu ifade eden Kayapınar, "Bu çerçevede Bulgaristan'ın sürekli Türkiye'nin kendisine karşı potansiyel bir tehlike oluşturduğunu iddia etmesi. Yine bu doğrultuda Türkiye, Bulgaristan'daki Türkler konusunda herhangi bir girişimde bulunduğu zaman Türkiye'yi iç işlerine karışmakla suçlaması." değerlendirmesinde bulundu.

Kayapınar, buradaki Türklerin, etnopolitik, etnokültürel ve etnopsikolojik baskılarla yıldırılmaları sonucu Bulgaristan'ı "güvenilir vatan" olarak görememesi, Türkiye'yi ise "güvenli liman" şeklinde değerlendirmesinin göçün sebepleri arasında yer aldığını kaydetti.

- Göç süreci

Kayapınar, isim değiştirme, gelenek-görenekleri unutturma, İslami ibadetlerden uzaklaştırıp "çağdaşlaşma" adı altında Hristiyanlaşma sürecini empoze eden komünist Bulgar yönetimine karşı pasif sayılabilecek direnişte bulunan Bulgaristan Türklerinin, 25 Mayıs için planlanan barışçıl yürüyüşlerini, iktidarın haber alması üzerine 19 Mayıs 1989'da başlatmak zorunda kaldığını anlattı.

İlk yürüyüşlerin, 19 Mayıs'ta kimlik, özgürlük ve demokrasi adına Kırcaali ilinin Cebel ilçesinde düzenlendiğini belir-

doğduğu, büyüdüğü toprakları terk etmek zorunda kaldığını hatırlattı.

Kayapınar, bunun, yasal ve sosyal altyapısı hazırlanmamış, spontane ve Bulgaristan yetkililerinin politikaları çerçevesinde kontrolsüz bir göç olduğu-

sırdırılmış ve kitlesel olmadığını belirtti.

Bulgaristan Türklerini 1989'da Türkiye'ye göç etmeye iten birçok neden bulunduğu dikkati çeken Kayapınar, bu ülkede 1970'li yıllarda Bulgarların nüfus artışının azaldığının, Türk

"ONER TRANS" LTD

Kardzhali; GSM: 088 574 9339

Вкусно всеки ден!

ул. Мара Михайлова 5
(Общешитието на Електрониката), тел. 0888 622 021

Вкусна питателна храна на достъпна цена!

"Берат - Catering" предлага храна на Фирми, Офиси, Предприятия и отваря врати за празнуване на специални случаи при нас.

Телефон за връзка: 0888 622 021

